

Over welke Maurits hebben we het

Interactieve rondleiding bij het nieuwe eindexamenonderwerp

In mei worden de examenleerlingen voor havo en vwo onder andere geëxamineerd in het onderwerp 'De Republiek in een tijd van vorsten'. Het Rijksmuseum Amsterdam heeft speciaal voor examenkandidaten een interactieve rondleiding bij dit thema opgezet.

Anny Hartgerink is redacteur van Kleio.

Kort gezegd gaat het nieuwe examenonderwerp over de politieke, religieuze en economische (voor-)geschiedenis en de geschiedenis van de Republiek in de periode 1477-1702 en zijn internationale context, die zich trouwens beperkt tot Engeland en Frankrijk. Er is voor gekozen om binnen de Republiek vooral de ontwikkelingen in het gewest Holland te beschrijven (zie voor de volledige omschrijving de syllabus geschiedenis havo/vwo centraal examen 2012 en voor extra informatie en verdieping Kleio 7/ 2011). In de interactieve museumrondleiding, die wordt geleid en begeleid door een museumdocent, staat de tijd van de Gouden Eeuw centraal zoals die is uitgewerkt in de genoemde syllabus. De rode draad is dus de politieke, religieuze en economische situatie in de Republiek tijdens de Gouden Eeuw.

Het voordeel van deze interactieve tour in vergelijking met andere museumrondleidingen is tweevoudig: de opdrachten zijn speciaal gemaakt voor havo/vwo-examenniveau en zijn daarom moeilijker dan de opdrachten bij andere rondleidingen. Bovendien is de interactieve rondleiding toegespitst op het examenonderwerp over de Republiek, de andere rondleidingen zijn wat algemener van opzet om een groter publiek te bereiken.

Leerlingen krijgen aan de hand van de voorwerpen en schilderijen een totaalbeeld van de geschiedenis van de Gouden Eeuw, van de boekenkist van Hugo de Groot tot de WIC en de tocht naar Chatham van Michiel de Ruyter.

Rijks-examen

De interactieve opdrachten zijn uitgezet in twee zalen. De museumdocent zorgt voor een gezamenlijk startpunt bij het schilderij van Dirck van Delen getiteld 'De Grote Zaal op het Binnenhof, Den Haag, tijdens de Grote Vergadering der Staten-Generaal in 1651'. Door middel van een aantal vragen worden enkele examenbegrippen nog eens geoefend. Nadat de museumdocent aan de hand van het schilderij het bestuur in de Republiek heeft behandeld krijgen de leerlingen een korte uitleg over de interactieve opdracht. In tweetallen krijgen ze een kaart met een afbeelding erop van bijvoorbeeld prins Maurits van Vollenhoven of een tekening van Fokke en Sukke gecombineerd met een historisch onderwerp. Vervolgens zoeken de leerlingen in de zaal naar wie of wat bij de afbeelding op hun kaart hoort. Op de achterkant van de kaart staan vragen en aanwijzingen die bedoeld zijn om de leerlingen nauwkeurig naar het schilderij of voorwerp te laten kijken. Ze noteren de antwoorden en extra informatie en ze geven aan hun klasgenoten een korte

'In tweetallen krijgen ze een kaart met een afbeelding van bijvoorbeeld prins Maurits van Vollenhoven of Fokke en Sukke gecombineerd met een historisch onderwerp'

presentatie over hun onderwerp. Dat doen alle koppels, zodat de leerlingen een totaalbeeld van de geschiedenis van de Gouden Eeuw krijgen, passend bij het examenonderwerp. De museumdocent vult eventueel de informatie aan.

In de voorwerpen en schilderijen zit aardig wat variatie, de boekenkist van Hugo de Groot ontbreekt niet en thema's als de VOC en WIC evenmin. Ook is er aandacht

eigenlijk?

voor het huwelijk tussen Willem II en Mary Stuart en de politieke gevolgen ervan, de positie van de gebroeders De Witt, en de politieke rol van Maurits, prins van Oranje, en Michiel de Ruyter en zijn tocht naar Chatham. De museumdocent sluit af met een korte samenvatting van wat de leerlingen hebben gezien en dan volgt - heel informeel - het *Rijks*-examen. Helaas biedt het slagen voor dit examen geen garantie voor het succesvol afleggen van het landelijk examen geschiedenis.

Combineren

De interactieve rondleiding duurt een uur en levert de leerlingen veel informatie op over 'De Republiek in een tijd van vorsten'. Maar één uur is kort als je niet uit Amsterdam of omgeving komt en schooldirecties geven tegenwoordig niet gauw toestemming voor een dagexcursie als er slechts een uur durende rondleiding in is opgenomen.

Mogelijkheden om deze tour te combineren met bijvoorbeeld een thematocht of een audiotour in het Rijksmuseum kan een oplossing zijn. Verschillende thematochten zijn ontwikkeld voor de bovenbouw havo/vwo zoals 'Blikken en blozen', 'Ik en de wereld' of 'Te vuur en te zwaard'. De werkboeken bij deze thema's zijn gratis te downloaden en er zijn suggesties gedaan voor vervolgoopdrachten op school.

De audiotour 'Meesterwerken' betreft ongeveer dertig museumstukken uit de zeventiende eeuw en heeft als doel de leerlingen zelfstandig deze collectie te laten ontdekken. Aan deze audiotour zijn kosten verbonden (€ 5,- per leerling en voor schoolgroepen van meer dan vijftien leerlingen € 3,- per stuk).

Al met al is de interactieve rondleiding bij 'De Republiek in een tijd van vorsten' de moeite waard als introductie en als verdieping. Bij de introductie is de rol van de museumdocent meer leidend en zal hij een begrip als 'moedernegotie' moeten toelichten. Als verdieping lijkt me de tour interessanter, omdat de leerlingen de personen en gebeurtenissen in hun onderlinge samenhang zien en veel historische begrippen herhaald worden. Herhaling is toch de kracht van het onderwijs. ■

De interactieve rondleiding duurt een uur en levert de leerlingen veel informatie op over de Republiek in de Gouden Eeuw. De tour wordt afgesloten met een *Rijks*-examen. Foto's: Myra May/Rijksmuseum.

Interactieve rondleiding

'De Republiek in een tijd van vorsten'

Duur: een uur

Prijs: € 50,- per twaalf leerlingen en een begeleider, maximaal drie groepen tegelijk. Met de Cultuurkaart kunt u gratis boeken.

Aanmelding: minimaal twee weken van tevoren reserveren.

Voor vragen: educatie@rijksmuseum.nl

Bezoekadres: Rijksmuseum Amsterdam
Museumplein/Jan Luijkenstraat 1, Amsterdam
Geopend: dagelijks van 9 tot 18 uur
www.rijksmuseum.nl/onderwijs